

Omstilling af blokvarmecentraler i nye fjernvarmeområder

Udfasning af gas fra boligopvarmning er i fuld gang. Kommunerne lavede varmeplaner i 2022. I 2023 skulle fjernvarmeselskaberne udarbejde konkrete projekter for udrulning af fjernvarme. Nu skal projekterne gennemføres. Hvilke konkrete problemstillinger kan opstå ved omstilling af blokvarmecentraler i de nye fjernvarmeområder?

Omstillingen af blokvarmecentraler i de nye fjernvarmeområder er en nødvendig del af udfasningen af gas til boligopvarmning. Men når fjernvarmeselskaberne skal gennemføre fjernvarmeforsyningen af området, kan de støde på flere udfordringer netop i forhold til blokvarmecentraler. Blokvarmecentralers omstilling følger ikke automatisk af projektgodkendelse af områdets udlægning til fjernvarme. Omstilling af varmecentralerne vil kræve særskilt projektgodkendelse.

Særlige regler for forsyning af blokvarmecentraler

For forsyning af blokvarmecentraler i fjernvarmeområder gælder særlige regler. Ligesom almindelige forbrugere kan de selv vælge, hvornår de vil omstille

til en anden forsynings- eller energiform. Indtil der skal foretages en godkendelsespligtig ændring af varmecentralen, kan ejendomssejeren derfor benytte sine hidtidige (gasbaserede) anlæg, uanset at området er omstillet fra individuel gasforsyning til fjernvarme.

I nye områder, der er udlagt til fjernvarme efter 1. januar 2019, er der ikke som tidligere aftagepligt fra fjernvarme for en blokvarmecentral. Forsyningen af en blokvarmecentral kan kun ændres ved et projekt, der skal godkendes af kommunen. Ved ændring af forsyningen kan blokvarmecentralen som udgangspunkt vælge en anden forsyning end fjernvarme, men skal fortsat dokumentere, at denne forsyning er samfundsøkon-

misk mere fordelagtig end fjernvarme. Kommunen kan dog forhindre, at ejendomssejeren etablerer et nyt naturgasbaseret anlæg ved at forbyde, at fossile scenarier indgår i den samfundsøkonomiske analyse.

Blokvarmecentraler kan desuden både i eksisterende og nye fjernvarmeområder udnytte overskudsvarme samt producere deres egen forsyning ved anvendelse af vedvarende energikilder, herunder eldrevne varmepumper. Det forudsætter dog også, at det samfundsøkonomiske krav er opfyldt.

Det samfundsøkonomiske krav

Det samfundsøkonomiske krav er for det første afgørende for, om blokvarmecentralen kan forsynes med andet end fjernvarme.

En samfundsøkonomisk vurdering kan for det andet være relevant for beslutningen om, hvordan fjernvarmeforsyningen skal etableres. Om forsyningen

skal ske ved individuelle stikledninger til byggeriets enkelte boligenheder eller ved et internt varmtvandsledningsnet på matriklen, som forsynes ved et eller enkelte stik fra hovedledningsnettet.

Overvejelser om etablering af egne eller fællesstik sker typisk ved nybyggeri. Det vil dog på samme måde være relevant ved omstilling af et eksisterende større byggeri fra gas til fjernvarme.

Hvis blokvarmecentralens ejer selv udarbejder projektforslaget, er fjernvarmeselskabet høringspart. Fjernvarmeselskabet kan herved foreslå relevante fjernvarmescenarier for forsyning af blokvarmecentralen, som kan sammenlignes i den samfundsøkonomiske analyse.

Overvejelser om etablering af et direkte kundeforhold

Bortset fra det samfundsøkonomiske krav er muligheden for direkte kundeforhold relevant ved etablering af fjernvarmeforsyning af en blokvarmecentral i et tidligere gasområde.

En gasbaseret blokvarmecentral vil typisk være kombineret med et varmtvandsledningsnet, der distribuerer varmen fra centralen til de forskellige boligenheder. Ved etablering af fjern-

Hvad er blokvarmecentraler?

Blokvarmecentraler er (kraft)varmecentraler, der etableres i forbindelse med et større byggeri, hvis formål er at forsyne en lukket kreds eller forudbestemt antal forbrugere med varme. Fx varmecentraler i store boligblokke, rækkehuse, etagebyggeri mv. Har centralen en varmekapacitet på eller over 0,25 MW, vil centralen i sig selv være godkendelsespligtig efter projektreglerne.

varmeforsyningen kan det derfor overvejes blot at udskifte gascentralen med en varmeveksler (for fjernvarme) og anvende det eksisterende varmtvandsnet til at distribuere fjernvarmen til boligenhederne.

Fjernvarmeselskabet kan dog også se på, om der kan være fordele ved at etablere et direkte kundeforhold til forbrugerne i de enkelte boligenheder. Det kan desuden forventes, at grundejerforeninger, boligselskaber mv. vil bruge omstillingen som anledning til at forhandle om etablering af et direkte kundeforhold, så foreningen mv. så vidt muligt ikke længere selv skal stå for vedligeholdelse af det interne varmenet og ikke skal hæfte for varmeforbruget.

Efter varmeforsyningsloven vil der være pligt til at etablere et direkte kundeforhold, hvis følgende krav er opfyldt:

- Det er teknisk gennemførligt.
- Der er et selvstændigt stik med separat måler i hver boligenhed, og måleren er ejet af fjernvarmeselskabet.
- Der er en separat afbryder, så der kan lukkes for varmen for den enkelte boligenhed.
- Alle boligenheder i ejendommen er omfattet af direkte kundeforhold.

Fjernvarmeselskabet vil derfor ikke have pligt til at etablere et direkte kundeforhold ved omstilling af gasbaserede blokvarmecentraler, hvis der ikke etableres selvstændige stik til enhver boligenhed. Hvis fjernvarmeselskabet, fx på baggrund af den samfundsøkonomiske analyse, gennemfører projektet med stikledninger til de enkelte boligenheder, vil det også være forpligtet til at skulle etablere direkte kundeforhold med fx lejerne eller andelshaverne - forudsat de andre krav også er opfyldt.

Er kravene ikke opfyldt, vil fjernvarmeselskabet stadig frivilligt kunne beslutte sig for at etablere et direkte kundefor-

hold, det vil sige også uden at der er etableret individuelle stik. Det vil dog kunne give en del praktiske vanskeligheder ved manglende betaling. Omkostningerne til drift og vedligeholdelse af det interne fordelingsnet på ejendommen er i så fald under alle omstændigheder fjernvarmeselskabet uvedkommende. Disse omkostninger skal fortsat afholdes af grundejerforeningen, boligselskabet mv.

Et fjernvarmeselskab vil derfor ikke være forpligtet til at overtage det interne ledningsnet frem til hver bolig. Hvis fjernvarmeselskabet alligevel er villigt til at indgå aftale med ejendommens ejer om overtagelse af det interne ledningsnet, kan selskabet betinge sig, at ledningsnettet skal have samme kvalitet som fjernvarmeselskabets egne fordelingsledninger. Fjernvarmeselskabet kan således stille krav til ledningernes kvalitet for at overtage dem.

Line Markert
Partner, advokat
lma@horten.dk

Renée van Naerssen
Advokat
rvn@horten.dk

Eigil Worm
Senioradvokat
ewo@horten.dk